

5. Društvena interakcija

- pojam društvenosti
- konverzacija licem u lice
- udaljena konverzacija
- suprisustvo
- društveni angažman

0

Sadržaj

- pojam društvenosti
- konverzacija licem u lice
- udaljena konverzacija
- suprisustvo
- društveni angažman

1

Pojam društvenosti

fundamentalni aspekt svakodnevnog života
~ "biti društven", što podrazumijeva međusobnu interakciju ljudi:

- konverzacija licem u lice [face-to-face conversation]
~ središnji aspekt društvene interakcije
- korištenje društvenih medija sve učestalije
(Facebook, Skype, IMS, SMS, e-pošta)
- *društveno računarstvo* [social computing]
~ društvene tehnologije [social-based technologies]
koje omogućuju ostanak u društvu kod (fizičke) razdvojenosti

Pojam društvenosti

primjena društvenih tehnologija:

- ohrabruje društvenu interakciju;
npr. obiteljske igre s Alexom
- utječu na izoliranje pojedinaca u društvu;
npr. sveprisustvo pametnih mobitela (stvaranje "digitalnih mjehurića" [digital bubbles])
- usporedba doživljaja susreta licem u lice s onim putem digitalnog posrednika;
npr. slanje SMS poruke

Sadržaj

- pojam društvenosti
- **konverzacija licem u lice**
- udaljena konverzacija
- suprisustvo
- društveni angažman

Konverzacija licem u lice

konverzacija licem u lice

~ prirodni način međuljudske komunikacije i ostvarivanja društvene interakcije:

- suradno postignuće istaknute vještine
- prešutno prihvaćeni protokol odvijanja konverzacije (početak, napredak, zaključivanje)
- predložak za oblikovanje konverzacije s raznim komunikacijskim alatima (*chatbots*, glasovni asistenti, i sl.)

Konverzacija licem u lice

konverzacijska analiza

[conversation analysis; Sacks *et al.*, 1978]

- tri osnovna pravila (vođenja) konverzacije:

Pravilo 1: Trenutni govornik bira slijedećeg govornika traženjem mišljenja, pitanjem ili zahtjevom.

Pravilo 2: Druga osoba odluči početi govoriti.

Pravilo 3: Trenutni govornik nastavlja govoriti.

- pravila se primjenjuju *ciklički*, po navedenom redosljedu

završetak konverzacije:

- pozdravni ritual
- implicitni (gledanje na sat) i eksplicitni signali (kasnim...)

Oblikovanje interakcije 2023/2024

5. Društvena interakcija

6

6

Konverzacija licem u lice

dodatna pravila konverzacije:

- redanje [turn-taking] sugovornika
- napredak konverzacije korištenjem povratnog kanala [back channel], orijentacija tijela, pogleda ili korištenjem gesta sugovornika (aha, tako, hm,...)
- korištenje *razgovornih parova* [adjacency pairs]
 - A: Shall we meet at 8:00?
 - B: Um, can we meet a bit later?
- moguće *ugnježdivanje* razgovornih parova
 - A: Shall we meet at 8:00?
 - B: Um, can we meet a bit later?
- rješavanje nerazumijevanja
 - A: Shall we meet at 8:00?
 - B: Wow, look at him?
 - A: Yes what a funny hairdo!
 - B: Um, can we meet a bit later?
- ~ govornik naglašeno ponavlja, koriste se upitne rječe (eh?, e?, što?, tko?)

Oblikovanje interakcije 2023/2024

5. Društvena interakcija

7

7

Sadržaj

- pojam društvenosti
- konverzacija licem u lice
- **udaljena konverzacija**
- suprisustvo
- društveni angažman

Udaljena konverzacija

udaljena konverzacija [remote conversation]:

- *različite* aplikacije (e-pošta, videokonferencije, IMS, *brbljaonice* [chatrooms])
- primjena pravila konverzacije licem u lice?
 - oponašati postojeća pravila?
 - razviti nove načine konverzacije?

Udaljena konverzacija

razvoj udaljene konverzacije:

- rana "videofonija" (cca 1960-70)
~ počeci "realnije" konverzacije
- rani "medijski prostori" [media spaces]
~ prikupljanje većeg broja ljudi
radi rasprave o zajedničkoj temi:
 - nerazvijena tehnologija
 - skupa rješenja
- suvremene videokonferencijske platforme (Zoom, MS Teams):
 - razvijena tehnologija
 - široka dostupnost

Udaljena konverzacija

- sobe za udaljeno prisustvo [telepresence rooms]
~ daljnji razvoj koncepta:
 - specijalizirana oprema (kamere s praćenjem pogleda, usmjereni mikrofoni)
 - poboljšanje dojma prisustva (projiciranje pokreta tijela, akcija, glasa, izraza lica)

Udaljena konverzacija

- roboti za udaljeno prisustvo [telepresence robots]:
 - upravljanje "osobnih robota" na daljinu
 - škole, skupovi, muzeji
 - pozitivno iskustvo boravka

Primjer: Mobile Virtual Presence Device
(TBBT s4e2
The Cruciferous Vegetable Amplification)

<https://www.youtube.com/watch?v=tQqeLoYEcTk>

Oblikovanje interakcije 2023/2024

5. Društvena interakcija

12

12

Udaljena konverzacija

definicije:

- *udaljeno prisustvo* [telepresence]
 - ~ jedna stranka (virtualno) prisutna, dok je druga stvarno prisutna u fizičkom prostoru
- *društveno prisustvo* [social presence]
 - ~ *osjećaj* prisustva osobe u virtualnoj stvarnosti s osobom stvarno prisutnom u fizičkom prostoru

Oblikovanje interakcije 2023/2024

5. Društvena interakcija

13

13

Udaljena konverzacija

- socijalizacija u 3D svijetu:
 - *uranjanje* [immersion] u virtualnu okolinu
 - poboljšani korisnički doživljaj društvene interakcije
 - primjena VR vizira/slušalice + korisničkih avatara

Sadržaj

- pojam društvenosti
- konverzacija licem u lice
- udaljena konverzacija
- **suprisustvo**
- društveni angažman

Suprisustvo

suprisustvo [co-presence]

~ suradnja grupa u istom fizičkom prostoru [co-located groups]:

- podrška djelotvornijem zajedničkom radu, učenju i socijalizaciji
- korištenje "gornje plohe stola" [tabletop], "bijeले ploče" [whiteboard], javnih prikaza [public displays]

- potreba za *koordinacijom*:
 - verbalna i ne-verbalna komunikacija
 - rasporedi, pravila i konvencije
 - dijeljene vanjske reprezentacije

Suprisustvo

mehanizmi *svjesnosti* [awareness]

~ saznanje tko je u blizini, što se događa i tko s kim razgovara:

- *periferna svjesnost* [peripheral a.]
 - ~ praćenje događaja na periferiji vida;
nehotično slušanje [overhearing] i zapažanje [overseeing]
- *situacijska svjesnost* [situational a.]
 - ~ svijest događaja u okolini radi razumijevanja utjecaja
informacija i vlastitih akcija na tekuće i buduće događaje

koordinacija aktivnosti:

- usko povezani timovi/grupe
 - ~ međusobno ovisni zadaci: rezultat aktivnosti jedne osobe
potreban da bi druge obavile svoje zadatke

Suprisustvo

dijeljena sučelja [shareable interfaces]

~ iskorištavanje postojećih oblika koordinacije i svjesnosti; izražena svojstva:

- pravednije sudjelovanje članova tima
- prirodnije radne okoline
- udobnije sjediti za stolom nego stajati ispred zaslona ☺

Oblikovanje interakcije 2023/2024

5. Društvena interakcija

18

18

Suprisustvo

Primjeri: dijeljena sučelja

- ujednačavanje pristupa mediju (The Reflect Table)
- praćenje prisustva u uredu putem tlocrta virtualnog ureda (Sococo)
- virtualna igra

Oblikovanje interakcije 2023/2024

5. Društvena interakcija

19

19

Sadržaj

- pojam društvenosti
- konverzacija licem u lice
- udaljena konverzacija
- suprisustvo
- **društveni angažman**

Oblikovanje interakcije 2023/2024

5. Društvena interakcija

20

20

Društveni angažman

društveni angažman
~ sudjelovanje u aktivnostima društvene grupe

- društvena razmjena
- dobrovoljna, neplaćena, često nesebična
- Web mjesta kao čvorovi za povezivanje ljudi
- "retweeting" kao moćno sredstvo za povezivanje velikog broja ljudi

Oblikovanje interakcije 2023/2024

5. Društvena interakcija

21

21